

Lausuntopyyntö / Työryhmämietintö hallituksen esitykseksi hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §: n muuttamiseksi

Kaupunginhallitus 03.03.2025 § 78
178/02.08.00/2025

Valmistelija

Kaupunginjohtaja Stina Mattila, hallintojohtaja Ben Weizmann, talousjohtaja Mikko Tornikoski ja hankintapäällikkö Joonas Salonen

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa (VN/4099/2024) luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta, vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain sekä rikosrekisterilain 6 b §:n muuttamisesta.

Työ- ja elinkeinoministeriö asetti 20 päivänä helmikuuta 2024 työryhmän valmistelemaan hankintalainsäädännön muutoksia hankintalakiin liittyvien hallitusohjelmakirjausten mukaisesti. Työryhmä päätti työnsä 30.11.2024 ja luovutti hallituksen esityksen muotoon laaditun ehdotuksensa työ- ja elinkeinoministeriölle tammikuussa 2025.

Hallitusohjelman jaksossa 6.2 Reilumman kilpailun Suomi todetaan, että hallitus tavoittelee keskipitkällä aikavälillä julkisista hankinnoista merkittävää kustannussäästöä turvatakseen laadukkaat palvelut. Työryhmän toimesta on valmisteltu luonnos hallituksen esitykseksi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain sekä vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta.

Hallituksen esityksen tavoitteena on parantaa julkisten hankintojen tehokkuutta ja kustannussäästöjä sekä turvata laadukkaat julkiset palvelut. Hankintalakia uudistetaan muun muassa edistämällä markkinakartoitusta ja hankinnan huolellista valmistelua. Hallitusohjelman mukaisesti ehdotuksessa esitetään sidosyksiköiden käytön rajoittamista hankintojen toteuttamisessa asettamalla sidosyksikön omistukselle yleisen edun huomioon ottava vähimmäisomistusosuutta koskeva vaatimus (10 prosenttia). Esityksellä pyritään lisäämään erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten osallistumismahdollisuuksia julkisiin tarjouskilpailuihin sekä parannetaan hankintojen vastuullisuutta ja edistetään huoltovarmuuden ja turvallisuuden toteutumista myös sopimuskauden aikana. Ehdotuksella parannetaan myös hankintojen valvontaa.

Lausuntojen vastausaika päättyy 11.3.2025 ja lait on tarkoitettu tulevan voimaan 1.1.2026.

Kokkolan kaupunki suhtautuu Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyynnössä esitettyihin hankintalainsäädännön muutoksiin kriittisesti. Kaupunki katsoo, että esitetyillä muutoksilla ei tavoiteta hallitusohjelman mukaisia merkittäviä kustannussäästöjä, vaan mikäli hankintalakiin tehtävät muutokset tulevat voimaan, nostavat ne kaupungin kustannuksia merkittävästi, vaarantavat palvelujen tuotannon ja lisäävät tehottomuutta julkisissa hankinnoissa. Todettakoon, että valmistelussa esitetyt siirtymäajat ovat liian lyhyet. Hankintalain muutoksille ei ole esitetystä muodosta perusteita ja ne vaikeuttavat kuntien taloudellista tilannetta entisestään. Lisäksi on todettava, että ministeriön lainvalmistelussa ei ole riittävässä laajuudessa kiinnitetty huomioita vaikutusten arviointiin.

Oheismateriaalina esitetystä kaupungin lausuntoluonnoksessa on esitetty tarkemmin kaupungin kanta ministeriön lausuntopyyntöön.

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus

- 1 päättää hyväksyä kaupungin lausuntoluonnoksen
- 2 valtuuttaa kaupunginjohtajan tekemään tarvittavia tarkennuksia lausuntoon.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösesityksen.